

פצעי אוהב

חלק א'
ביאור לספר איוב

חלק ב'
פרקי עיון ביסודות האמונה

נתחבר בחסדי ה' עלי
שמעון גלבשטיין

הוצאת ספרים פלדהיים
ירושלים • ניו יורק

תשס"ג

וְנִשְׁמַת־מִי יַעֲרָה מִמֶּנּוּ: ה' הִרְפָּאִים יְחַלְּלוּ מִתַּחַת מַיִם וְשִׁבְנוּהֶם: יַעֲרוֹם שְׂאוֹל נִגְדָּו וְאֵין פְּסוּת לֵאבְדוֹן: יִנְטֶה צַפּוֹן עַל־תַּהוֹ הַלָּה

רש"י

זאת (ה) הרפאים. גיהנם המרפס את מים ושוכניהם. נעמקי עמקם וגם את הכרות. יחללו. סעפה מללס שלו. מתחת (ו) שרום שאול נגדו. לדעת ולרלוס את מ

מצודת ציון

מנסת אלוה אבדו (לעיל ר, ו) ויגינו הרבו הבאה בהמת וזה, וכאשר יאמר ויחית לקץ (חבקוק ב) (ה) הרפאים - כן יקראו הפתים על שם שגמרו לחלול על ידי סלאך המות וחללו - מלשון חלל הנבוב. (ו) שאל - הוא גיהנם וכן אבדון. (ז) תהו - עניו דבר שאין בו מסמ.

ועם כי הוא בעומק הארץ מתחת למים עכו"י יודע המקום כל בה כאלו היחה ערום ככלי מכה. (י) נטה צפון - ר"ל רקע הארץ על תהוה כי אין שם דבר מחזיקו ועל כי עיקר הישוב הוא במת

מצודת דוד

מו - אל מי הגדת דברים כאלה כאומר וכי יפצא מי שאיש ויהם מעצמו עד שיצטרך לדברך. ונשמתי מי - נשיכה הרוח של מי יצאה ממך ר"ל ממי שמעת הדברים האלה וברוך לעג אמו. (ה) הרפאים - כאומר ואם באת לספר מרוממות האל תהוה דוד מזה ידעתי ואספר גם אני ואומר הנה גיהנםם מקום המהים עשו יש בה חללים רבים והם שבעה מדורי גיהנםם והוא מתחת תחת והשוכנים בהם כי פתח אחד יש לגיהנםם כים. (ו) ערום ועי - ועם כי הוא בעומק הארץ מתחת למים עכו"י יודע המקום כל בה כאלו היחה ערום ככלי מכה. (י) נטה צפון - ר"ל רקע הארץ על תהוה כי אין שם דבר מחזיקו ועל כי עיקר הישוב הוא במת

פצעי אוהב

כמעל. מה יעצת - איזו עצה טובה יעצת ללא חכמה - למי שאין בליבו חכמה כמוני. והיכן היא התושיה לרב - החכמה הרבה, שהודעת - שלימדת, את בני האדם באמרי פוך. (ד) את מי - למי, הגדת מילין - דברים, שלא ידע קודם לכן, על נדמת האלוקים. ונשמתי - מלשון נשימה, זהו הדיבור, כי הריכור נעשה באפצעה נשימת וזה הדיבורים, יצאה ממך - שיצאו מפוך, מי - מי שם תשובה זאת בפוך לענות לי, וכן שמעתם. ודאי לא אלוקים, כי אין בהם כל תשובה על טענותי. וכוונת זאת היתה ללמד לבלודי. (ה) ומה ששיבת ותתפעלת, שאורו של אלוקים זורח בכל מקום בארץ, הוא נפלאותיו גדולים יותר. כי הרפאים - לשון מיתה. דברים מתים וחטרי חיים, כוונת מחצבים של מתכות יקרות ויהלומים, שהם מתחת לשוכניהם - לשוכני ודרי הארץ כלומר, מתחת לאדמה. וכמו כן המחצבים שיחוללו - [לשון בריאה, כמו"י ילמי נבתי הוללה"ו] שבראו מתחת מים - מתחת לימים ולנהרות, הלא הם מעירים על מלא נהל יותר. שהשפעתם של מזלות השמים, שהיא אחת מתנאי היסוד להתהוות המחצבים היא אף מתחת לארץ ומתחת למים שמכסים אותם. (ו) שאל - בוד עמק, שלא יק לגאח כמנו". ואמילו הדברים שנמצאים בשאול, - והם לאבדון - כביכול אבדום ממי האדם, כי אין ביכולתם להשיגם. הם כמו ערום ואין כסות - מגולים בלי כיסוי שמכסם נגדו - לפני אלוקים. ולא רק בני האדם שיושבים מעל כדור הארץ, אלא אף בעלי החיים ששוכנים מתחת למים והמים מכסים אותם, גם הם מלמים

אֵרִין עַל־פְּלִימָה: ה' צָרַר־מַיִם בְּעֵבְיוּ וְלֹא־נִבְקַע עֵנָן תַּחְתָּם: = מֵאֲחוֹ פְּנִיכְסָה פָּרְשׂוּ עָלָיו עֲנָנוּ: יִחַק תַּג עַל־פְּנִי־מַיִם עַד־תַּכְלִית אוֹר

רש"י

מה שנחוט. (ו) על בלימה. אין כלום ניסוד מ הם עומדים נאור על חזק ורועמו של הקניס ודוגם פי בלימה מישור כמו (מהלס לג) נמת ורסן עניו לכלום (קך הלסי סל"ה). (ס) ורא נבקע ענן. מעלי שיפלו מימיו נימד. תחתם.

מצודת דוד

הצפון לרא נטה צפון וגר. על בלימה - על דבר שאין בו משמ כי כל העמדת כדור הארצי לכל יתקרב לפאה מן הפאות הוא מצדו כי כל חלקי היסוד משחוקק ליסודו והרי כל כדור הארצי נשען על נקודה המרכז היא אמצעית הכדור נקודה שאינה מחולקת. (ח) צורך - קושר מי המטר בהעבים להיות אצור בו

להוריד טפות טפות לבר ומעולם לא נבקע הענן תחת המים עד אשר ישפכם כבת אחת. (ס) מאחו פץ כפה - השמים נקרא כסא כמ"ש השמים כסאי (ישעיה סו) ואמר הנה האוויר אשר על פני רקיע השמים טעבה עד שיהיה ראוי לאחור בו ובוה פירש על הרקיע את עננו כי בזה האופן יהיה הריחה הענן כי יחעבה האוויר. (י) חוק תג - עשה חוק הקפת החול על פני מי הים וכל יעברנה עד אשר

פצעי אוהב

לפניו כמו שאין מה שמכסם. (ז) צפון - עיקר הישוב ככדור הארץ מרכזו בחלקו הצפוני של כדור, ויפסו כך מכה המסוק את כדור הארץ בשם "צפון", על שם החלק המייסב שבו. ואלוקים נטה - רקע וברא, שטח ופרש, את כדור הארץ על תוהו - על כלום, על אויר שאין בו מששות. כי כדור הארץ עומד כולו באוויר, ומוקף באוויר. ואין מה שמחזיקו. ואלוקים תולה - את כדור הארץ על בלימה - בלי - מה, על לא כלום, על אויר. (ח) וכמו כן המים - מי הגשמים, שהם צורך - צוררים, [קשורים, כמו "צורך כספ"ו]. בעביו בעננים. עד שהרואה עלול לטעות שהעננים סגורים ואטומים, ומשום כך המים אינם נופלים מהם, אך אין זה כך. כי הלא ברנע שאלוקים חפץ להוריד גשמים, הרי אטימות העננים שוב אינה, וטיפות הגשם יורדות מהענן "המסורר" כולו. ואם כן, מה החזיק עד עתה את מי הגשמים בעננים, ומה גרם, שלא נבקע - שלא נפתח, הענן - שהוא תחתם - מתחת למים. אלא ציוויו של אלוקים הוא בלבד שמחזיקם. (ס) ואלוקים מאחו - עשה מחיצות כבוד, כמו "ראחו את הבית כעצי אדרים", את פני הכסה - את פני השמים

הערות

א. ראה לעיל ע"י, מהי מעלת הגדולה של הגשם, שכולם מוכיחים את קיומה של ההשגחה באמצעותו. ב. תולדות חושע י"ג ר"ד. 18. ריק"ק. 19. רמב"ן, אבן עזרא, סטרונו. 20. מצודת החילס קל"ו ר. 22. תלמיד רש"י, רמב"ן, אבן עזרא. 23. בראשית ח"ב. 24. מצודתו. 25. ריק"ק. 26. פלגים א"ר ר. 27. ריק"ק

5. סלבים בואר המלות ר"ב ר"ב 6. אבן יחיאל. 7. תלמיד רש"י. 8. ריק"ק. תלמיד רש"י. 9. תלמיד רש"י. 10. תלמיד רש"י רמב"ן. 11. מצודות. 12. ראה לעיל כ"ה ב. 13. ריק"ק. 14. לעיל ט"ו ז. 15. תלמיד רש"י. 16. רמב"ן. 17. סלבים בואר